Sahte Çekle Haciz Teşebbüs mü?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Ceza Dairesi	07.10.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/10442	2025/12703	TCK 157, TCK 158, TCK 35, İİK 259

ÖZET

Sahte çeklerle başlatılan takiplerde ihtiyati hacizle katılanın araçlarına haciz konulduğu ancak satış yapılmadığı olayda Daire, nitelikli dolandırıcılığın teşebbüs aşamasında kaldığını kabul ederek fazla ceza nedeniyle oy çokluğuyla bozdu; iki üye suçun tamamlandığı görüşünde.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/sahte-cekle-haciz-dolandiricilik-tesebbus-2025-12703/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Ceza Dairesi 2022/10442 E. , 2025/12703 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ceza Dairesi

SAYISI : 2022/354 E., 2022/782 K.

SUÇ : Bilişim sistemleri banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık

HÜKÜM : Esastan ret

TEBLİĞNAME GÖRÜŞÜ : Esastan ret

İlk Derece Mahkemesince verilen hükme yönelik istinaf incelemesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararın temyiz edilebilir olduğu, temyiz edenin hükmü temyize hak ve yetkisinin bulunduğu, temyiz isteminin süresinde olduğu, temyiz dilekçesinde temyiz sebeplerine yer verildiği, temyiz isteminin reddini gerektirir bir durumun bulunmadığı yapılan ön inceleme neticesinde tespit edilmekle, gereği düşünüldü:

I. HUKUKİ SÜREÇ

A. İlk Derece

Karadeniz Ereğli Ağır Ceza Mahkemesinin, 12.07.2021 tarihli ve 2020/58 Esas, 2021/154 Karar sayılı kararı ile sanık hakkında nitelikli dolandırıcılık suçundan mahkumiyet kararı verilmiştir.

B. İstinaf

Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Ceza Dairesinin, yukarıda belirtilen kararı ile sanık hakkında İlk Derece Mahkemesince kurulan hükme yönelik sanık müdafii ve katılan ...'ın istinaf başvurularının 5271 sayılı Kanun'un 280/1-a maddesi uyarınca esastan reddine karar verilmiştir.

II. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Sanık Müdafiinin Temyiz İstemi

Taraflar arasındaki ticari ilişkinin irdelenmediğine, araştırma taleplerinin reddedildiğine, suçun sübut bulmadığına, lehe delillerin toplanmadığına ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Yapılan yargılamaya, toplanıp gerekçeli kararda gösterilerek tartışılan delillere, Mahkemenin oluşa uygun şekilde oluşan inanç ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre, sanık müdafinin diğer temyiz nedenleri yerinde görülmemiştir, ancak;

Dosya arasında, Kdz.Ereğli 2. İcra Müdürlüğü'nün 2018/37 66... /3917 takip sayılı, Kdz.Ereğli 1. İcra Müdürlüğü'nün 2018/4206 takip sayılı icra dosyalarında borçlu şirketin çok sayıda aracına haciz konulduğu, ancak satışlarının yapılmadığının anlaşılması karşısında, sanığa atılı nitelikli dolandırıcılık suçunun teşebbüs aşamasında kaldığı gözetilmeden, eylemin tamamlanmış olduğunun kabulü gerekçesiyle, sanık hakkında fazla ceza tayini, hukuka aykırı bulunmuştur.

III. KARAR
Gerekçe bölümünde açıklanan nedenlerle sanık müdafiinin temyiz istemi yerinde görüldüğünden Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Ceza Dairesinin kararının 5271 sayılı Kanun'un 302/2. maddesi gereği, Tebliğname'ye aykırı olarak, üyeler ... ve ...'un hükmün onanması gerektiği yönündeki karşı oyları ve oy çokluğuyla BOZULMASINA,

Dava dosyasının, 5271 sayılı Kanun'un 304/2-a. maddesi uyarınca Karadeniz Ereğli Ağır Ceza Mahkemesine, Yargıtay ilâmının bir örneğinin ise Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Ceza Dairesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE,07.10.2025 tarihinde karar verildi.

KARŞI OY

Somut olayda; sanığın sahteliği bilirkişi raporu ile tespit edilen sahte çekleri katılan aleyhine icra takibine koymak ve bu çekleri kullanarak ihtiyati haciz kararları almak suretiyle katılanın araçlarına ve bir kısım mal varlığına haciz koydurduğu böylelikle haksız menfaat elde ettiği iddia ve kabul edilmiştir.

Sayın çoğunluk tarafından dolandırıcılık suçunun teşebbüs aşamasında kaldığından bahisle hükmün bozulmasına karar verilmiş, görüş ayrılığımız ise, suçun tamamlanmış olduğu gerekçesiyle onanması yönündedir.

Konuya ilişkin mevzuat incelendiğinde;

Suça teşebbüs, bir suçun tamamlanmadan önce elinde olmayan nedenlerden ötürü icra aşamasında kalması durumudur. Diğer bir tanımla suça teşebbüs, işlenmesi amaçlanan bir suçun kanunda yazılı icra hareketlerine başladıktan sonra failin iradesi dışında suçun tamamlanamamasıdır.

Nitekim, Türk Ceza Kanunu (TCK) m.35'te suça teşebbüs kavramı "Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur." şeklinde düzenlenmiştir. TCK 35. madde uyarınca suça teşebbüs iki şekilde meydana gelir:

Fail, icra hareketlerine başlamış fakat elinde olmayan nedenlerle icra hareketleri yarıda kalmış ise suça teşebbüsten cezalandırılır. Fail, icra hareketlerini tamamlamasına rağmen failin iradesi dışındaki engel bir nedenden istenen neticenin meydana gelmemesi halinde suça teşebbüs söz konusu olur.

Suça konu olayda, sanık sahte çeki düzenleyerek icra takibine koymuş, katılan ait araçlar haciz sonucu elinden alınarak oto parka çekilmiş ve banka hesaplarına da bloke konularak araçları kullanma ve mal varlığından yararlanma hakkı elinden alınmıştır.

Sanığın söz konusu haksız eylemi nedeniyle katılanın, borçlu olmadığı ispat etmek, haciz ve satışlardan kurtulmak, yeniden mal varlığa kavuşmak amacıyla icra dosyasında itirazda bulunmak, hukuk davaları açmak bunların yasa yollarından geçerek kesinleşmesini sağlamak gibi zorlu ve uzun bir hukuk mücadelesine girişmek mecburiyeti kalacaktır.

Öncelikle mülkiyet hakkının kullanılmasına dair Anayasal düzenlemeye bakıldığında;

"Anayasa'nın mülkiyet hakkını güvenceye alan 35. maddesine göre, herkes mülkiyet hakkına sahiptir. Bu hak, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir ve kullanılması toplum yararına aykırı olamaz. Faydalanma ve tasarruf etme yetkilerinin kısıtlanması veya tümüyle engellenmesi veya yok edilmesi mülkiyet hakkının ihlalidir.

Mülkiyet hakkı; taşınır ya da taşınmaz bir eşya üzerinde hakkı bulunan hak sahibine mülkü kullanma, yararlanma ve mülk üzerinde işlem gerçekleştirme yetkisi veren, hukuk düzeninin sınırları içinde kullanılabilecek ayni hak anlamına gelmektedir.
Dolandırıcılık suçunun oluşması için sanığın eylemi nedeniyle menfaat temin etmiş olması genel kural iken kanaatimizce somut olayda olduğu gibi katılanın mülkiyetinden faydalanma ve tasarruf etme yetkilerinin kısıtlanmış olması da bu suçun oluşması ve tamamlanmış kabul edilmesi için yeterlidir. Aksinin kabulü halinde, hiç bir kusuru olmadan sanığın haksız eylemine maruz kalan ve yıllarca hak arama mücadelesi yürüten katılanın telafisi mümkün olamayan zararla karşılaşması sonucunu doğurur. Uygulamadan bilindiği üzere, uzun süren hak arama mücadalesi sonucu

araçlarına fiilen haciz konup otoparka çekilen katılanın yeniden araçlarına kavuşması yed-i emin ücreti icra masrafları dikkate alındığında çoğu zaman araç bedelinin üzerinde bir maliyet ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu nedenle suçun tamamlamasını tek başına sanığın menfaat temin edip etmemesine göre yorumlamak hakkaniyete uygun düşmeyecektir.

Bu bakımdan; sanık hakkında nitelikli dolandırıcılık suçundan hüküm isabetli olduğundan tebliğnamedeki düşünce doğrultusunda temyiz isteminin esastan reddi gerekirken fiilin teşebbüs aşamasında kaldığından bahisle bozulması yönünde görüş bildiren sayın çoğunluğun düşüncesine iştirak etmiyorum.

KARŞI OY

Sanık..... hakkında “sahte cirolu çekler ile kamu kurumu niteliğindeki İcra Dairesi marifetiyle takip başlatmak ve haciz yapmak” şeklindeki eylem nedeniyle dolandırıcılık suçundan açılan kamu davasında verilen mahkumiyet hükmünün temyiz incelenmesinde: sayın çoğunluğun “dosya arasında, Kdz.Ereğli 2. İcra Müdürlüğü'nün 2018/37 66... /3917 takip sayılı, Kdz.Ereğli 1. İcra Müdürlüğü'nün 2018/4206 takip sayılı icra dosyalarında borçlu şirketin çok sayıda aracına haciz konulduğu, ancak satışlarının yapılmadığının anlaşılması karşısında, sanığa atılı nitelikli dolandırıcılık suçunun teşebbüs aşamasında kaldığı gözetilmeden, eylemin tamamlanmış olduğunun kabulü gerekçesiyle, sanık hakkında fazla ceza tayini, hukuka aykırı bulunmuştur” şeklindeki görüşüne aşağıdaki nedenlerle iştirak etmiyorum.

Sanığın sahteliği kabul edilen çekler nedeniyle başlattığı icra takibi dosyasında alınan ihtiyati haciz kararı ile katılana ait birçok araca haciz konulmuş ve araçlar fiilen haczedilerek otoparka çekilmiştir. Ayrıca banka hesabındaki 198.400 tl ya bloke konulmuştur.

Dairemizin bir çok kararında benzer durumlarda kayden yapılan hacizlerde henüz zararın oluşmaması nedeniyle eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilmiştir. Ancak, somut olayda katılana ait araçlar fiilen haczedilmiş, otoparka çekilerek onun egemenlik alanından çıkarılmış, bankadaki paraya bloke konularak mağdurun kullanımı engellenmiştir. Olayda otopark işletmecisinin bir yarar elde edeceği, bankanın da mağdurun rızası dışında bloke konulan para nedeniyle bir menfaatinin olduğu kuşkusuzdur. 5237 sayılı TCK.nın 157. ve 158. maddelerine göre “dolandırıcılık” suçunun oluşması için “sanığın hileli hareketler ile mağdurun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına yarar sağlaması” gerekmektedir. Olayda mağdurun zararı ve başkasının yararı oluşmuştur. Hileye maruz kalan kişi açısından zarar oluşmuş, sair kişi açısından yarar oluşmuştur. Bu haliyle eylem tamamlanmış olmaktadır. Kanun koyucu mağdurun zararı oluştuktan sonra oluşacak yararın sanık tarafından kullanılmasını aramamaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle; Dolandırıcılık suçundan verilen mahkumiyet hükmünün onanması gerektiği düşüncesiyle sayın çoğunluğun düşüncesine katılmıyorum.